

*Закони, закономірності та
принципи менеджменту*

2.1. Закони та закономірності менеджменту.

2.2. Загальні принципи управління.

Об'єктивні закони можна поділити на три групи:

- ✓ **закони матеріального світу** (фізичні, хімічні, біологічні і тощо);

- ✓ **закони суспільного життя** (історичні, економічні тощо);

філософські закони (заперечення заперечення; єдності й боротьби протилежностей, переходу кількості в якість).

Закони та закономірності менеджменту відображають об'єктивні й достатньо стійкі зв'язки та взаємодії елементів системи в просторі (в структурах) й у часі (процесах, явищах).

Перелік і короткий зміст законів організації

Назва	Короткий зміст
1. Закони організації, які виявляються переважно в статистиці (структурах)	
Закон композиції	Відображає необхідність погодження цілей організації: вони повинні бути спрямовані на підтримку основної мети більш загального характеру.
Закон пропорційності	Відображає необхідність співвідношення між частинами цілого, а також їх відповідальність або залежність
Закон найменших	Структурна стійкість цілого визначається найменшою стійкістю окремих складових цього цілого
Закон онтогенезу	Вивчає, що кожна організація проходить у своєму розвитку наступні фази життєвого циклу: становлення, розквіт, згасання
Закони організації, які виявляються у динаміці	
Закони синергії	Сума цілого не дорівнює арифметичній сумі кожного із його складових елементів (компонентів)
Закон інформованості - впорядкованості	Стверджується, що в організаційному цілому не може бути більшого порядку, ніж в упорядкованій інформації
Закон єдності аналізу і синтезу	Процеси аналізу (тобто роз'єднання, диференціації тощо) доповнюються синтезом (тобто протилежними процесами об'єднання, інтеграції). Спочатку виконується аналіз, а потім – синтез.
Закон самозбереження	Будь-яка реальна фізична (організована) система прагне зберегти саму себе, як цілісне утворення й більш економно витратити свій ресурс

Закономірності управління відбивають об'єктивно існуючі, істотні взаємозв'язки різних елементів, що повторюються, а також явищ у процесі управління. Їх розділяють на загальні і одиничні. Загальні закономірності властиві всім системам управління, а одиничні пов'язані з функціонуванням окремих галузей, підприємств і організацій.

Закономірність відповідності соціального змісту управління формам власності на засоби виробництва призводить до створення систем управління, адекватних формам власності на засоби виробництва.

Переважна ефективність свідомого планомірного управління також закономірна, так як система управління з плановою регуляцією цих процесів, що протікають у ній, і потенційно, і фактично ефективніше систем управління зі стихійною регуляцією цих процесів.

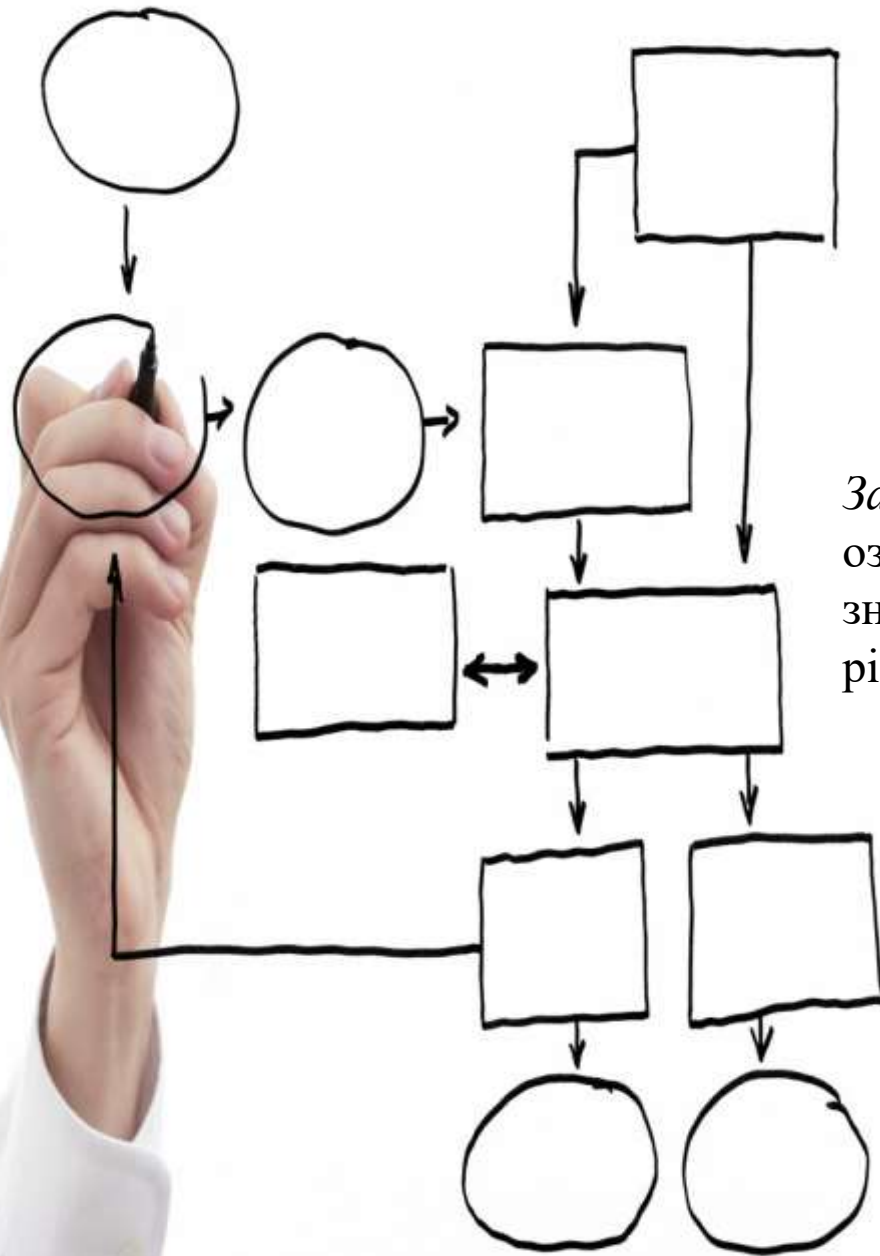

Закономірність співвідношення керуючої і керованої систем, суб'єкта й об'єкта управління означає співвідношення сфери управління вимогам об'єкта управління.

До загальних закономірностей управління можна віднести *посилення процесів поділу і кооперації праці в управлінні*. Закономірність відображає, з одного боку, майбутній горизонтальний і вертикальний поділ праці в управлінні, що пов'язані з розвитком галузей (у тому числі й торгівлі), збільшенням масштабів управлінських систем, появою нових функцій і видів діяльності. З іншого боку, поділ праці обумовлює його координацію, тобто погодженість дій суб'єктів управління, що виражається в кооперації управлінської праці.

Закономірність зміни функцій управління означає зростання деяких функцій і знищення інших на різних ієрархічних рівнях управління.

Закономірність оптимізації числа ступенів управління припускає усунення зайвих ланок управління, що підвищує його гнучкість і оперативність.

Закономірність концентрації функцій управління полягає в тому, що кожна ступінь управління прагне до більшої концентрації функцій, тобто до розширення і росту чисельності управлінського персоналу.

Закономірність поширеності контролю відображає залежність між числом підлеглих і можливостями ефективного управління їх діяльністю і контролю їхніх дій з боку керівника.

Загальні принципи управління характеризуються тим, що мають універсальний характер впливають на всі сфери управління і на всі галузі народного господарства.

Принцип цілеспрямованості
визначений сутністю програмно-
цільового управління і припускає
чітку постановку цілей перед
кожним підприємством та кожним
його підрозділом.

Принцип плановості управління також зв'язаний із програмно-цільовим управлінням і передбачає складання програми дій та її реалізацію.

Принцип компетентності означає знання менеджером об'єкта управління або принаймні його здатність сприймати компетентну консультацію фахівців при прийнятті рішень.

Дисципліна припускає безумовне виконання вказівок керівника, посадових обов'язків, інструкцій, наказів і інших директивних документів.

Принцип стимулювання припускає насамперед мотивацію трудової діяльності на основі використання матеріальних і моральних стимулів.

Принцип ієрархічності передбачає вертикальний поділ управлінської праці, тобто виділення рівнів управління і підпорядкування нижчих рівнів управління вищим.

Гаррінгтон Емерсон (1853-1931) був інженером та консультантом з управління, визнаним одним з лідерів наукового управлінського руху та американським піонером промислового машинобудування. Серед його найбільших внесків - "12 принципів ефективності", за допомогою яких він прагне допомогти організаціям застосовувати нові методи економії часу та витрат, що роблять їх більш конкурентоспроможними.

THE TWELVE PRINCIPLES OF EFFICIENCY

by
Harrington Emerson

Forgotten Books

12 принципів продуктивності праці Емерсона

- 1. Чітко поставлені цілі.*
- 2. Здоровий глузд.*
- 3. Компетентна консультація.*
- 4. Дисципліна.*
- 5. Справедливе ставлення до персоналу.*
- 6. Швидкий, надійний, повний, точний і постійний облік.*
- 7. Диспетчеризація.*
- 8. Норми і розклад.*
- 9. Нормалізація умов.*
- 10. Нормування операцій.*
- 11. Письмові стандартні інструкції.*
- 12. Винагорода за продуктивність.*

14 ПРИНЦИПІВ МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Поділ праці;
2. Влада – відповідальність;
3. Дисципліна;
4. Єдиний центр керівництва;
5. Єдиний напрям;
6. Підпорядкування особистих інтересів загальним;
7. Винагорода персоналу;
8. Централізація;
9. Ієрархія;
10. Порядок;
11. Справедливість;
12. Постійність персоналу;
13. Ініціатива;
14. Єдність персоналу.

A close-up photograph of two people in business attire shaking hands. The person on the left is wearing a light-colored sleeve, and the person on the right is wearing a dark blue suit sleeve. The background is blurred, showing other people in a professional setting.

**ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
ДО ЗУСТРІЧІ)**